

Strateški načrt

Kosovelove knjižnice Sežana

za obdobje 2026–2030

Pripravil: mag. Marko Matičetov, direktor

V Sežani, novembra 2025

1. Uvod

Kosovelova knjižnica Sežana je ena od 58 slovenskih splošnih knjižnic. Poleg osrednje knjižnice Sežana delujejo še tri enote, in sicer Knjižnica Komen, Knjižnica Divača in Knjižnica Kozina, ki opravljajo kulturno, informacijsko, izobraževalno in socialno vlogo na svojem področju.

Deluje od leta 1948, od leta 1963 nosi ime po pesniku Srečku Kosovelu. Osrednja knjižnica že več desetletij deluje v sedanjih prostorih.

V tem času se je zelo povečal obseg knjižničnega gradiva, knjižnica je odprta za nove pristope in nove medije. Njeno delo plemenitijo številne dejavnosti, bibliopedagoško delo in delo z uporabniki. Knjižnica ponuja tudi prostor, v katerem lahko uporabniki berejo, študirajo, dostopajo do interneta, se izobražujejo, raziskujejo ali se srečujejo, preživljajo prosti čas, prebirajo časopise.

Deluje v času nenehnih sprememb, zato zaposleni ves čas iščejo nove načine, s katerimi bi zadovoljili potrebe uporabnikov. Pri tem se knjižnica povezuje z drugimi knjižnicami kot tudi lokalnimi organizacijami, saj se zavedamo, da skupaj lahko naredimo več.

Knjižnica je torej so s svojo dejavnostjo, knjižnim fondom in kadrom vpeta v lokalno okolje, prepoznavna pa je tudi širše, kar razberemo iz odziva različnih javnosti. Pri tem stoji trdno na tleh v sedanjosti, nadaljuje z načrtovanim delom iz preteklosti, usmerjena pa je v prihodnost. Njena naloga je, da bo delovala proaktivno, razvojno in odgovorno z enim namenom – da bo kot doslej okviru priorit et in svojih zmožnosti zadovoljevala potrebe okolja in prispevala k zadovoljstvu posameznika in razvoju lokalne skupnosti.

Na kakšen način?

- z usmerjenostjo k uporabnikom
- s kakovostno in aktualno knjižnično zbirko
- s spodbujanjem uporabnikov k samostojnemu iskanju gradiva, osebni rasti, izobraževanju ter preživljanju prostega časa v njej
- s sledenjem razvojnih trendov v knjižničarstvu
- s širitvijo svoje knjižnične mreže
- z iskanjem novih možnosti in priložnosti
- s stopanjem po poteh virtualne knjižnice
- z nenehnim predstavljanjem možnosti, ki jih ima na voljo
- z učinkovitim poslovanjem
- z zadovoljstvom zaposlenih.

2. Vizija razvoja knjižnice

Knjižnica bo v svojem lokalnem okolju predstavljala kulturno, informacijsko, izobraževalno in socialno stičišče posameznikov in skupin in uresničevala s tem povezane naloge. Izvajala bo naloge splošnih knjižnic in skrbela za razvoj knjižnične mreže. Nadgrajevala bo kakovostno knjižnično zbirko in si prizadevala za izposajo gradiva. Ugotavljala bo potrebe lokalne skupnosti in svojo dejavnost načrtovala tako, da jih bo lahko zadovoljevala. Bralcem bo omogočala dostop do vsebin svojih zbirk, prav tako pa jim bo posredovala informacije o gradivu v njih. Javnost bo seznanjala z delovanjem knjižnice in s tem povečevala svojo vidnost in prepoznavnost v okolju. Spodbujala bo razvoj bralne kulture in različnih oblik pismenosti. Torej bo s svojim programom knjižnične službe spodbujala motivacijo, promocijo, vzgojo in usposabljanje za različne vrste pismenosti. Njeno delovanje bo usmerjeno k dvigu kakovosti knjižničnih storitev za uporabnike različnih ciljnih skupin. Slednje bo vključevala v proces vseživljenjskega učenja in neformalnega izobraževanja z bralnimi srečanji in projekti. Njeno delovanje bo posebej umerjeno k mladim in ranljivim skupinam. S spodbudnim delovnim okoljem in izobraževanjem zaposlenih se bodo ne samo uresničevale zastavljene naloge, ampak tudi rojevale nove ideje.

Sledila bo tudi novim razvojnim trendom, katerega odraz je virtualna knjižnica, ki preko vstopa na daljavo omogoča dostop do gradiva in informacij.

Posebej bo skrbela za pridobivanje, obdelavo, hranjenje, posredovanje in promocijo domoznanskega gradiva.

Kot doslej se bo povezovala s kulturnimi, vzgojno-izobraževalnimi in socialnimi ustanovami ter posamezniki, prizadevala si bo za vključevanje v partnerstva in sodelovanje v nacionalnih projektih.

3. Strateški cilji

Za prihodnje petletno obdobje smo si zadali nekaj strateških ciljev, ki jih bomo opisali v nadaljevanju.

3.1. Krepitev bralne kulture in vseživljenjskega učenja

Prva in najstarejša naloga knjižnic je krepitev bralne kulture. S tem so začele že prve čitalnice na Slovenskem, s knjižnicami pa se je krepitev bralne kulture samo še poglobljala. Knjižnica je postala tudi prostor, v katerem se odvijajo najrazličnejše dejavnosti, ki prispevajo k vseživljenjskemu učenju. Naj izpostavimo nekaj pomembnih poudarkov, ki jim bomo posvetili pozornost v naslednjem petletnem obdobju:

- *Spodbujanje branja z inovativnimi programi za otroke, mladino in odrasle, kot so bralni izzivi, literarne delavnice in pripovedovalski večeri.*

Za otroke in mladino izvajamo inovativen projekt spodbujanja bralne kulture Knjiga zažiga, ki poteka med poletnimi počitnicami in smo ga v letošnjem poletju posodobili. S posodobitvami in osvežitvami projekta bomo nadaljevali ter iskali možnosti tudi za druge projekte za druge starostne skupine. Sodelavka Marija Umek je vključena v skupino knjižničarjev, ki pripoveduje pravljice za odrasle širom po Sloveniji. Nadaljevali bomo z njeno vključenostjo v ta

vseslovenski projekt, ki širi kulturo pripovedovanja in branja. V načrtu imamo začeti še s kakšnim bralnim izzivom za odrasle in literarno delavnico, ki bi jo lahko izvajal tudi zunanji izvajalec v sodelovanju z Javno agencijo za knjigo.

- *Nadgradnja programov vseživljenjskega učenja, vključno s tečaji jezikov, računalniške pismenosti, predavanj o zdravju idr.*

Odrpti smo za različne skupine ljudi in posameznike, ki se v knjižnici izobražujejo. V Knjižnici Kozina imamo namen vzpostaviti skupino, ki bi se učila francoskega jezika in književnosti. V preteklosti se je tam izvajal tečaj kitajskega jezika. Po drugih enotah knjižnice bomo prav tako iskali možnosti vzpostavitve jezikovnih, računalniških in drugih tečajev. V Sežani že leta uspešno poteka tečaj klekljanja, s katerim bomo nadaljevali tudi v prihodnje. V okviru projekta Od človeka k Človeku izvajamo predavanja o zdravju, ki so vse bolj zanimiva za današnjo družbo.

- *Sodelovanje s šolami, vrtci in drugimi izobraževalnimi ustanovami pri razvoju pismenosti ter promociji kakovostne literature.*

S šolami in vrtci trenutno sodelujemo z dvema projektoma spodbujanja bralne kulture: Rovka črkolovka z OŠ Srečka Kosovelova Sežana. Sodelovanje nameravamo razširiti na več osnovnih šol. Z vrtcem Sežana sodelujemo s projektom Bralni palček, ki smo ga že konec leta 2025 posodobili in spremenili ime v Bralni škrat Dobrošin po Kosovelovi pesmi. Literatura, ki jo otroci prebirajo v teh projektih, je kakovostna in skrbno izbrana s strani strokovnih delavcev. Prizadevali si bomo za promocijo kakovostne literature za otroke (tudi s pomočjo vsakoletnega seznama knjig z oznako Zlata hruška) in za odrasle s pomočjo različnih priporočilnih seznamov (Dobrenkjige.si), ki jih sooblikujemo.

- *Krepitev domoznanske dejavnosti ter organizacija posebnih domoznanskih dogodkov in projektov.*

Domoznanska dejavnost je v Kosovelovi knjižnici dobro razvita in poteka vsakodnevno s pregledovanjem in arhiviranjem časopisja in člankov, ki se nanašajo na naše kraje. Na spletni portal Kamra vnašamo domoznanske vsebine, za kar je bila naša sodelavka Martha Sotelo Bunjevac v letošnjem letu prejela priznanje Združenja splošnih knjižnic. Prizadevali si bomo nadaljevati s temi dejavnostmi in redno organizirati domoznanske dogodke in večere (predstavitve domoznanskih avtorjev in njihovih knjig ter domoznanske razstave). Nadaljevali bomo tudi z nakupom in obdelavo ter hrambo v fizični in digitalni obliki domoznanskih razglednic in drugih domoznanskih dokumentov.

3.2. Digitalizacija in tehnološki razvoj

Vsaka knjižnica mora slediti digitalizaciji in tehnološkemu razvoju, sicer ne sledi času in zgubi del svojih potencialnih uporabnikov. Kosovelova knjižnica je odprta za nove tehnološke rešitve in se ne boji tehnološkega razvoja. Na področju digitalizacije in tehnološkega razvoja se bomo osredotočili na:

- *Omogočanje digitalnih storitev, kot so izposoja e-knjig, Lokator gradiva in dostop do baz podatkov.*

Splošne knjižnice smo po propadu portala Biblos vzpostavili nov spletni portal za izposajo e-knjig Cobiss Ela, ki brezhibno deluje in ponuja brezplačno izposajo e-knjig za naše člane. Pričakujemo rast uporabe portala v naslednjih petih letih in da bo do tega prišlo, bo naša knjižnica redno obveščala uporabnike o novostih s portala, prevzemala novo elektronsko gradivo v svojo bazo podatkov in povečevala sredstva za nakup licenc elektronskega gradiva. S storitvijo Lokator gradiva smo omogočili našim uporabnikom, da samostojno s pomočjo spletnega zemljevida poiščejo gradivo, ki se nahaja v naši knjižnici. Lokator bomo redno posodabljali, saj gradivo pogosto premeščamo, ko zmanjka prostora na določeni polici. Uporabnikom bomo nudili tudi druge spletne storitve, kot so dostop do baz podatkov s študijsko literaturo, časopisjem z vsega sveta, Encyclopedia Britannica, IUS in FIND Info in druge baze, kateri uporaba je za naše člane brezplačna, knjižnice pa morajo nameniti del svojih sredstev za zakup. Pričakujemo nekoliko povečanje sredstev za zakup omenjenih baz, saj je njihova uporaba v porastu.

- *Razvoj digitalnih kompetenc uporabnikov in zaposlenih z delavnicami o uporabi digitalnih orodij, varnosti na spletu in umetni inteligenci.*

V Kosovelovi knjižnici se zaposleni stalno izobražujemo, saj brez tega ne bi mogli slediti tehnološkemu razvoju. Izobraževanja pogosto potekajo v sodelovanju z Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja iz Kopra, ki na našem območju skrbi za informacijsko opismenjevanje zaposlenih in uporabnikov s projektom Infoverzum in organizira tudi brezplačna izobraževanja o varnosti na spletu in umetni inteligenci. Umetno inteligenco zaposleni pri svojem delu že uporabljamo, pričakuje se nagla rast njene uporabe v naslednjem petletnem obdobju.

- *Izboljšanje dostopnosti knjižničnih storitev prek sodobnih tehnologij, vključno z razvojem uporabniku prijazne mobilne aplikacije za upravljanje knjižničnih storitev.*

Uporabniki imajo že leta na voljo mobilno aplikacijo mCobiss, s katero lahko od doma rezervirajo knjige in opravljajo druge storitve. IZUM razvija novo mobilno aplikacijo, ki bo še prijaznejša za uporabnike in katere uporabo bo naša knjižnica promovirala, saj uporaba mobilnih aplikacij izboljša računalniško pismenost tako med mladimi kot med starejšimi in pohitri delo v knjižnici.

- *Digitalizacija domoznanskega gradiva ter promocija zbirke na spletnih portalih.*

V lanskem letu smo sklenili sporazum z NUK-om o trajni hrambi digitaliziranega gradiva na NUK-ovem repozitoriju. V naslednjem petletnem obdobju bomo digitalizirali vse pomembnejše domoznanske dokumente in jih vnesli v repozitorij. Že obstoječe digitalne elemente, ki jih hranimo na računalnikih in zunanjih diskih, bomo prav tako pregledali in opremljene z metapodatki prenesli na repozitorij. Promocijo pomembnih dokumentov bomo izvajali na domoznanskem portalu Kamra.

3.3. Okoljska trajnost in energetska učinkovitost

Za trajnost našega okolja je potrebno, da prispeva vsak izmed nas. Da bi zmanjšali ogljični odtis, morajo biti stavbe, v katerih domuje knjižnica, energetske učinkovite. Prizadevali si bomo za:

- *Uporabo sončne elektrarne za zmanjšanje ogljičnega odtisa knjižnice ter uvajanje dodatnih trajnostnih praks pri upravljanju stavbe.*

Knjižnico Kozina je občina Hrpelje - Kozina v letošnjem letu uspešno priključila na sončno elektrarno na strehi knjižnice. V naslednjem petletnem obdobju se bomo pogovarjali tudi s predstavniki drugih občin, da pri priključili stavbe knjižnic na sončne elektrarne, saj bo to zmanjšalo ogljičen odtis stavb in stroške električne energije. Energetsko učinkovita je tudi zasaditev drevja okoli stavb, ki v poletnih mesecih dela senco, kar pogrešamo predvsem v sežanski enoti, kjer je bilo v preteklosti v bližini knjižnice posekanih več dreves, niso pa bila zasajena nova.

- *Spodbujanje trajnostnih praks pri delovanju knjižnice, kot so zmanjšanje porabe papirja, uporaba okolju prijaznih materialov ter varčna razsvetljava.*

Prizadevali si bomo, da bomo pri delu uporabljali manj papirja in dokumente hranili digitalno. V naslednjem petletnem obdobju pričakujemo izdelana navodila s strani Arhiva Slovenije o digitalnem hranjenju dokumentov, na katera v sodelovanju z Združenjem splošnih knjižnic še čakamo. V vseh enotah knjižnice postopoma menjujemo nevarčne žarnice z LED žarnicami in bomo z menjavo končali v naslednjem petletnem obdobju.

- *Organizacija dogodkov in izobraževalnih vsebin o trajnostnem razvoju ter ekološki odgovornosti skupnosti.*

V luči povedanega bomo o trajnostnem razvoju obveščali tudi javnost z organizacijo dogodkov v vseh enotah knjižnice. V komenski enoti imamo Knjižnico Semen, ki omogoča uporabnikov brezplačno izmenjevanje ekoloških semen za pridelavo lastne zelenjave. Ob Knjižnici semen organiziramo predavanja na temo ekološkega kmetovanja, ki jih bomo organizirali tudi v prihodnje.

3.4. Razvoj knjižničnih prostorov in dostopnosti

Knjižnični prostor mora biti dostopen za vse in prilagojen za izvajanje različnih dejavnosti za različne skupine uporabnikov. V skladu s temo se bomo v naslednjem petletnem obdobju zavzemali za:

- *Posodobitev in prilagoditev prostorov za sodobne potrebe uporabnikov, vključno z urejanjem mirnih koticov za branje in kreativne prostore za delavnice.*

V naših enotah občasno nastopi težava, ko si nekateri uporabniki želijo mir ob branju, drugi pa se v knjižnici družijo in si želijo kreativnih prostorov druženja in delavnic. Ob napovedanih prenovah komenske in kozinske knjižnice ter napovedani selitvi divaške bomo pozorni, da bodo prenovljeni prostori omogočali tako tiho branje kot družabno preživljanje prostega časa v knjižnici.

- *Povečanje dostopnosti za gibalno ovirane in slabovidne uporabnike z uvajanjem taktilnih oznak ter slušnih zank za naglušne uporabnike*

V letošnjem letu smo vse enote knjižnice prilagodili zahtevam Zakona o izenačevanju možnosti invalidov s taktilnimi oznakami in slušnimi zankami. Sledili bomo smernicam s tega področja in še naprej knjižnico prilagajali gibalno oviranim, slabovidnim in naglušnim osebam ter posodabljali obstoječe prilagoditve.

3.5. Krepitev partnerstev in vloge knjižnice v skupnosti

Knjižnica sodeluje in si želi vnaprejšnjega sodelovanja z različnimi organizacijami na območju štirih občin ustanoviteljic. Zlasti si bomo prizadevali za:

- *Sodelovanje z lokalnimi javnimi zavodi, organizacijami, društvi in podjetji pri izvajanju skupnih projektov, ki bodo krepili kulturno in izobraževalno ponudbo.*

Lep primer takega sodelovanja so naši mladinski projekti Knjiga zažiga in Bralni škrat Dobrošin, pri katerima sodelujemo s šolo, vrtci, podjetji ob zaključnih srečanjih. S tem gradimo skupnost in krepimo vlogo knjižnice v skupnosti. Kot je bilo navedeno pod točko 3.1 bomo projekte še posodobili in razmislili tudi o novih projektih za odrasle in otroke v okviru kadrovskih in prostorskih zmožnosti, ki jih imamo.

- *Organizacijo dogodkov in projektov, ki povezujejo knjižnico s širšo skupnostjo.*

Knjižnica prisluhne pobudam iz skupnosti o organizaciji skupnih dogodkov. Naša vrata so odprta za praznovanje različnih obletnic društev, ki delujejo na našem območju, za praznovanje obletnic pomembnih osebnosti in drugih dogodkov. Leto 2026 bo Kosovelovo leto in povezali se bomo z različnimi institucijami v Sežani in širše pri organizaciji dogodkov ob 100-letnici smrti velikega pesnika. Knjižnica bo partner tudi pri obeležitvi 100-letnice rojstva Jolke Milič, prav tako v naslednjem letu.

3.6. Upravljanje s knjižnično zbirko

Kosovelova knjižnica poseduje obsežno knjižnično zbirko s 190 000 enotami gradiva. V naslednjem petletnem obdobju imamo s knjižnično zbirko namen:

- *Ustvarjati raznolikost in aktualnost zbirke.*

Zagotavljali bomo zbirko, ki bo odražala potrebe različnih ciljnih skupin: otroci, mladina, odrasli, starejši, priseljenci, osebe s posebnimi potrebami. Za slednje bomo še razširili zbirko *Nekaj posebnega*, ki jo imamo že nekaj let na voljo v knjižnici.

- *Povečanje deleža elektronskih virov.*

S portalom Cobiss Ela, h kateremu se je priključila naša knjižnica, se je ponudba elektronskih knjig povečala in poenostavilo se je njihovo branje. Razširili bomo tudi ponudbo zvočnih knjig, digitalnih revij in baz podatkov v sodelovanju z drugimi knjižnicami v Sloveniji.

- *Digitalizacija lokalnega gradiva.*

Nadaljnji razvoj digitalne zbirke lokalne kulturne dediščine in zgodovine s pomočjo objav na strani Digitalne knjižnice Slovenije, portalu Kamra in s pomočjo trajnega hranjenja digitalnega gradiva na NUKovem e-repozitoriju.

3.7. Razvoj zaposlenih

Naš cilj je, da bodo zaposleni zadovoljni pri svojem delu in da bodo z njimi zadovoljni tudi uporabniki knjižnice. Zato bomo še naprej delovali v prid:

- *Spodbujanja stalnega izobraževanja zaposlenih in pridobivanja novih kompetenc.*

Stalno izobraževanje zaposlenih v Kosovelovi knjižnici je omogočeno in bo tudi v naslednjem petletnem obdobju. Zaposleni imajo proste roke pri prijavi na različna izobraževanja, ki jih izvaja NUK, Mestna knjižnica Ljubljana in druge institucije. Izobraževanj je veliko tudi po spletu, med njimi tudi veliko brezplačnih. Na izobraževanju zaposleni pridobijo nove kompetence pri delu z uporabniki in knjižnim gradivom.

- *Vključevanja javnih delavcev in študentov ter dijakov v delovni proces.*

Vsako leto nekaj dijakov zaprosi, če lahko izvajajo delovno prakso v Kosovelovi knjižnici. Rade volje jih sprejememo, saj je praksa koristna tako za njih kot za nas. Zelo dobro sodelujemo pri tem s Šolskim centrom Srečka Kosovela Sežana, s smerjo Aranžerski tehnik. Dijaki na praksi nam izdelajo noveletne voščilnice, aranžirajo knjižnico tako v zimskem kot v poletnem času in nam pomagajo še pri kaki drugi vizualni rešitvi prostora. Pomagamo si tudi s študentskim delom in se prijavljamo na razpis za javno delo, pri čemer smo bili že večkrat uspešni, nazadnje v enoti Komen, v prihodnje načrtujemo prijavo na razpis še v Divači in Sežani, če bo občina odobrila sredstva. Kadri, ki na tak način prihajajo v knjižnico, so lahko potencialni kandidati za prihodnje redne zaposlitve ob upokojitvah, ki se obetajo v prihodnjem desetletju.

3.8. Razvoj infrastrukture

Kosovelova knjižnica razpolaga s štirimi enotami za izvajanje knjižnične dejavnosti (knjižnice v Sežani, Divači, Komnu in na Kozini) in Kosovelovo domačijo v Tomaju, ki je namenjena vodenim obiskom in muzejski dejavnosti. Opišimo po posameznih enotah, kaj bo treba postoriti v prihodnjem petletnem obdobju.

3.9.1. Knjižnica v Sežani

Sežanska enota knjižnice je leta 2024 prenovila svojo fasado. V naslednjem petletnem obdobju bi bilo treba posodobiti električno napeljavo, saj varovalke ne zdržijo velike porabe v poletnih mesecih ob delovanju klimatskih naprav. Kot že omenjeno v točki 3.3. si bomo prizadevali za vzpostavitev sončne elektrarne, tako kot na Kozini, in za zasaditev dreves, ki bodo dajala senco in omogočala knjižnico pod krošnjami. V ta namen bi bila potrebna pred knjižnico (med knjižnico in zidom ob železnici) namestitev klopi in miz iz kamna – o tem smo se dogovarjali z Visoko strokovno šolo za oblikovanje materialov Sežana. V partnerstvu s strokovno šolo se bo čakalo na prijavo na primeren razpis, ki bo priskrbel sredstva za izdelavo kamnitih sedišč. V knjižnici je treba vzpostaviti protipožarni in protivlomni sistem, ki je načrtovan za leto 2026. Na vhodu v knjižnico bi bilo za gibalno ovirane potrebno zamenjati obstoječa vrata z avtomatskimi drsnimi vrati, vendar je treba ob morebitni menjavi preveriti požarno in protivlomno varnost, prostorske zmožnosti za drsna vrata in pridobiti dovoljenje zavoda za varstvo kulturne dediščine. Dotrajani so tudi notranji prostori starega dela knjižnice, potrebna bi bila celovita obnova.

3.9.2. Knjižnica v Divači

Občina Divača je v letošnjem letu odkupila prostore nekdanje picerije Orient Express in napovedala selitev divaške knjižnice v te prostore, v obstoječih prostorih knjižnice pa naj bi bil Kulturni dom. Z obstoječimi prostori knjižnice na Kraški cesti 67 smo zadovoljni, če pa bo do selitve zares prišlo, pa bi novi prostori morali zagotavljati pod točko 3.4 navedene zahteve. Knjižnica na novi lokaciji bo morala imeti prireditveni prostor, tiho čitalnico, kreativen prostor za delavnice in dovolj prostora za vse obstoječe knjižne police.

3.9.3. Knjižnica v Komnu

Knjižnica v Komnu se nahaja v drugem nadstropju Kulturnega doma. Celoten kulturni dom s knjižnico vred je potreben obnove, o kateri se govori že več let, pa do nje še ni prišlo. Bojimo se, da če v naslednjem petletnem obdobju ne bo prišlo do obnove Kulturnega doma, bo knjižnico treba preseliti na začasno lokacijo, saj bi bila obstoječa stavba lahko zaradi dotrajanosti nevarna za obisk ob večjem številu obiskovalcev. V knjižnici že sedaj ni možen obisk večjega števila ljudi na prireditvah, saj statika stavbe tega ne omogoča in nima niti dvigala za starejše in gibavno ovirane uporabnike. Ob vsaki priložnosti bomo občino Komen spodbujali in ji pomagali pri projektu obnove Kulturnega doma in knjižnice.

3.9.4. Knjižnica na Kozini

Na Kozini je bila v zadnjih letih knjižnica deležna dveh večjih infrastrukturnih posodobitev, in sicer sončne elektrarne in toplotne črpalke, ki ogreva knjižnico. V naslednjem obdobju se načrtuje gradnja prizidka desno ob obstoječega prizidka, ki bi povečal knjižnico, da bi bilo možno v njej izvesti večje prireditve in razstavne dejavnosti. V knjižnici se veselimo napovedane gradnje prizidka, ki bo knjižnici omogočil, da bo še bolje opravljala svoje poslanstvo.

3.9.5. Kosovelova domačija v Tomaju

Občina Sežana je v letu 2025 začela s celovito obnovo Kosovelove domačije v Tomaju. Obnova se bo zaključila v Kosovelovem letu 2026 in obnovljena domačija do predstavljala novo kulturno središče na Krasu, v upravljanju s strani Kosovelove knjižnice, s stalno zaposleno skrbnico in urnikom odprtosti za obiskovalce. V preteklosti je bila domačija odprta samo po dogovoru in brez stalno zaposlene skrbnice. Domačija bo ohranjala in promovirala muzejsko zbirko in poezijo pesnika Srečka Kosovela. Razvijala bo nove, tudi digitalne vsebine in sodelovala z lokalno skupnostjo pri organizaciji kulturnih dogodkov.

3.9.6. Izposoja gradiva in prostor za študij izven časa odprtosti v vseh enotah

Ob bodočih prenovah prostorov bo treba omogočiti možnost izposoje gradiva izven časa odprtosti knjižnice s pomočjo pametnih polic in knjigomatov v veži ali drugih prostorih knjižnic. Študenti, ki imajo na Univerzi na Primorskem možnost študija 24-ur na dan, so izrazili željo, da bi se ta možnost selila tudi v prostore splošnih knjižnic. V ta namen bi bilo knjižnice treba prilagoditi tako, da bi omogočale ločen vstop za študente izven časa odprtosti v za to prilagojene študijske čitalnice z dostopom do interneta in študijskega gradiva.

4. Sklep

Strateški načrt Kosovelove knjižnice Sežana za obdobje 2026–2030 predstavlja vizijo razvoja knjižnice kot sodobne, vključujoče in trajnostno naravnane ustanove, ki ostaja središče znanja, kulture in družbenega povezovanja. V njem so načrtane smernice, ki bodo omogočile kakovostno nadgradnjo knjižničnih storitev, razvoj zaposlenih, izboljšanje prostorskih pogojev ter krepitev vloge knjižnice kot nosilke kulturne identitete Krasa. Knjižnica se bo še naprej prilagajala družbenim in tehnološkim spremembam ter se odzivala na potrebe uporabnikov, pri čemer bo njeno delovanje temeljilo na načelih dostopnosti, odprtosti in inovativnosti.

V prihodnjem petletnem obdobju bo pozornost usmerjena v krepitev bralne kulture in vseživljenjskega učenja, razvoj digitalnih storitev in kompetenc ter v odgovorno ravnanje z okoljem. Knjižnica bo z načrtnim vlaganjem v digitalizacijo, virtualne storitve in ohranjanje kulturne dediščine zagotovila trajno dostopnost znanja in informacij širšemu krogu uporabnikov. Nadaljevala bo z razvojem domoznanske dejavnosti in krepitevijo partnerskih povezav s kulturnimi, izobraževalnimi in socialnimi ustanovami, kar bo prispevalo k dvigu kakovosti življenja v lokalni skupnosti.

Pomemben poudarek načrta je tudi skrb za zaposlene, njihovo strokovno rast in motivacijo, saj prav usposobljen in zadovoljen kader zagotavlja uspešno izvajanje knjižničnih storitev. Enako pomembna bo tudi posodobitev knjižničnih prostorov, njihova energetska učinkovitost ter dostopnost za vse skupine uporabnikov. S tem bo knjižnica ostala prostor, kjer se srečujejo znanje, ustvarjalnost in skupnost, ter prostor, ki spodbuja dialog in solidarnost med ljudmi.

Strateški načrt tako ni le usmeritev za delo knjižnice, temveč tudi zaveza k nadaljnjemu razvoju kulturnega življenja na Krasu. Z uresničevanjem zastavljenih ciljev bo Kosovelova knjižnica Sežana ohranjala svojo prepoznavno vlogo v prostoru, obenem pa krepila svoje poslanstvo kot most med preteklostjo in prihodnostjo, med knjigo in človekom, med lokalnim okoljem in globalnim svetom.